

«Zu, ni eta denok gara Fausto»

Fausto pertsonaia klasikoaren azalean sartzeko proposamena egin digu Galder Perezek bere azken lanean. Fausto, herritar eredugarria. Jatorrizko antzezlan, Bilboko Pabellon 6 aretoko sormen laborategian sortu zen, gaztelaniaz, baina euskaraz ere estreinatuko da, datorren urtarilaren 29an Donostiako Antzoki Zaharrean, Korrika Kulturalaren egitarauaren baitan. Fredi Paiak egin du itzulpena. Entseguan harrapatu dugu Galder Perez zuzendaria, urduri, azken ukituak direla-eta.

| MYRIAM GARZIA |

Argazkiak: Ane Zabala

Kontaidazu nolakoa izan den Fausto antzezlanaren jaiotza, nola sortu zitzaizun ideia eta nola garatu den.

Gogoak eta beharrak nahasturik sortu zen proiektua. Lander Otaolak, Mikel Losadak eta hirurok aspalditik genuen testu klasiko bat gaurkotzeko gogoak, eta azken urteotan Marloweren Faustorekin zenbait jolas eta saiakera egin ostean, iaz 6. Pabiloian amesten genuena taularatzeko behar genituen baldintzak eta aukera etorri ziren. Hortik gogoak. Eta beharra, gaur egun bizi dugun eta kiratsa darion mundua nola ikusten, ulertzen eta sentitzen dugun kontatu nahi dugulako, ziria noraino sartu diguten taula gainean agertzeko beharra genuelako.

Gizarte europarrean bizi dugun fabula faltsuaz ari gara, beraz, eta horren erregina den demokraziaz. Ondo kontatu eta erakitako ipuina da demokrazia. Eta horixe, zapaltzen dugun lur labainkor eta kutsakor hau oso gogoko dugu, antza; egunero sinesten dugun gezurra hain potoloa eta agerikoa da... Eta ipuinean bezala, bitartean, libre bagina bezala bizitzera kondenatuta gaude ongizate gizartea deiturikoan.

Hori guztia agertzeko ezinbestekoa izan da antzerkiaren eta musikaren inguruan bildutako komunitate utopikoa, sormenaren beharrak eta kontatzeko gogoak elkartutako lantaldea. Horrela joan zen garatzen proiektua. Testua eta horren moldaketa izan genituen abiapuntu. Gero, denon parte hartze zabalarekin, hain talde heterogeneoan, gutako bakoitzak ahal zuen guztia eman zuen.

Galder Perez, Fredi Paiak euskaratu duen *Fausto* obraren zuzendaria.

Fitxa teknikoan, luxuzkoa, egun euskal antzerki-gintzan zabilatzaten hainbat sortzaile ageri zarete. Diziiplina asko nahasten dira proiektuan. Tesuari dagokionez, XVI. mendeko C. Marloweren *Fausto* moldatu genuen Mikel Losada, Lander Otaola eta hiruron artean, eta ondoren Fredi Paiak euskaratu zuen. Rap guztien hitzak, berriz, Endika Lahainerenak dira, eta zuzenean abesten ditu. Berarekin batera, taula gainean lau aktore ari dira: Mikel Losada, Miriam K. Martxante, Lander Otaola eta Diego Perez. Musikari dagokionez, Maisha Mc-k egin du

ekoizpena, eta emanaldietan ere zuzenean ari-
tzen da DJ. Soinuak presentzia handia dauka
emanaldi osoan, musikak ez ezik, soinuek eta
zaratek ere girotzen baitute eszena bakoitza.
Soinua bibrazioa da; aktoreek ikusleak ukitzen
ez badituzte ere, soinua ikusle eta entzuleen
azaletik barruraino sartzen da dardara dela
medio. Horri heldu diogu. Irudien bidez, bes-
talde, hitzen eta soinuen bidez lortutakoa are-
gotzen da: Zigor Gorostiolak sekulako disei-
nua egin du argi eta proiektzioekin, giro ilun,
kaletar eta basatia sortu du. Horri aktoreen
mugimenduak gehitu behar zaizkio: alde bate-
tik, errailetan bizi dugun lizunkeria eta basake-
riarena, eta, bestetik, sinetsarazi nahi diguten
dotorezia eta handitasunarena.

**P6ko laborategian sortu zen, lehendabizi gazte-
laniaz, eta gero euskal bertsioa etorri da. Antze-
koak dira ala bakoitzak ditu bere ñabardurak?**

Mamia berbera da, kontatu nahi duguna uni-
bertsala baita, barkatu, mendebaldekoa. Beraz,
ostikada berdin jasotzen da, hizkuntza edozein
dela ere. Baina hizkuntza bakoitzak bere ñabar-
durak ditu, jakina. Euskaraz lantzen ari garen
honek intsentsu usain handiagoa daukala esan-
go nuke... Gure hizkuntzak, eta gure herriak
berak ere, agian, elizpean eman, jaso eta jasan
duen guztiagatik izango da. Euskarazkoa josta-
riagoa ere badela uste dut. Ez gaude horren
ohituta testu klasikoak entzutera, hitz eta esaldi

**Argazkian,
gaztelaniazko
Fauston parte hartu
duten aktoreak.**

barrokoak, eta nabarmenagoa da berorika,
zuka eta hitanoaren arteko jolasa, hizkera jaso
eta kaletarraren arteko kontrastea... Eta erantsi
dizkiogun erreferentzia batzuegatik ere,
beharbada, euskarazko testua dagokion eremu-
ra gehiago gerturatzen da, alegia, ikusleek, obra
osoan esaten ez bada ere, Euskal Herrian ber-
tan kokatuko dute antzezlanaren akzioa.

**Gaztelera edo euskaraz, antzezle berberak ari-
tzen dira taula gainean? Honek esan nahi du
euskarazko antzerki gehiago ekoiztu daiteke-
la, egon badagoela lehengaia horretarako?**

Kasu honetan, guri gaztelaniaz sortzeko pro-
posamena egin ziguten, baina hasierako sor-
kuntza lan horretan jada euskaraz hitz egiten
genuen asko. Nik lantaldeko gehienekin eus-
karaz izaten dut eguneroko harremana. Horre-
gatik, lanean ari ginela, euskarazko bertsioa
egiteko gogoa piztu zitzaigun. Diegorentzat
euskarazko lehen lana da, eta primeran ari da.

Euskaraz sortzeko lehengaia egon badago,
asko, baita maila eta gogoa ere. Baina publi-
koa? Beharbada hori da behar duguna. Azken
boladan interes handiagoa somatzen ari naiz
euskarazko antzerkiarekiko, ez dakit gogoa,
irudipena edo errealtatea den. Dena dela,
ekoizpena eta sorkuntza bereizi behar direla
uste dut. Sortzaileok ez dugu ekoizten eta
oso ekoizle gutxi sortzen du... Kultur eredu
duin batean, naturaltasun osoz hitz egingo
genuke ekoizpenaz, baina uste dut euskaldu-
nok gehiago sortzen dugula ekoiztu baino.
Izango dugu hor ere zer ikasia...

Nolakoa izan da Fredi Paiaren lana?

Itzela! Fredik gaztelaniazkoa ikusi zuenetik
agertu zuen testua euskaratzeko gogoa. Seku-
lako lana egin du. Ez da batere testu erraza,
esan bezala oso barrokoa baita, tratamendu
nahaste piloa eta, zintzoak izanik eta tamalez,
euskaraz ez gaude halako testuetara horren
ohituta. Guk, jakina, ez ditugu ikusleak izutu
nahi, kontrakoa. Aktoreek ezinbestekoa dute
entzulearengana iristea. Oreka hori aurkitu eta
mantentzea zen testuaren erronka nagusietako
bat. Lanean izugarri gozatu zuela ere esan
digu, eta eskerrak! Erronka oso polita zen,
ezohikoa gurean. Testua irakurri nuen lehe-
nengo momentutik, idatzi genueneko muina
mantentzen zuela ikusi nuen eta barre ere egin
genuen erruz. Fredi oso ona da plazan bertso-
tan, badakigu, baina hizkuntza jasoan idatzita-
ko testu klasiko batean, behar duen handita-
sun kutsua mantentzeaz gain, ateraldi ederrak
lortzeko gaitasuna ere baduela erakutsi du.

**Denok gara apur bat Fausto? Denok nahi dugu
herritar eredugarria izan? Bizitza eroso horren
parte izan?**

Faustok hainbat bertsio izan ditu historian, hainbat idazlek heldu dio bere modura. Zein da gure Faustoren jatorria?

Gure abiapuntua XVI. mende bukaerako testua da, Christopher Marlowek idatzitakoa. Goetherena da eza-gunena, eta mitoa bera bada ere, arima deabruari saltzen dion gizonarena, guk Marloweren gogoko genuen, edukiz eta egituraz gaurkotasun handia ere bazuela iruditu zitzaigun... Egitura aldetik errespetatu badugu ere, eszenek jolaserako aukera handiago ematen dute, satira eta komedia gehiago daude. Klasikoari buelta eman diogu eta, paradoxikoa badirudi ere, neurri batean, bere horretan utzi nahi izan dugu.

Nola deskribatuko zenituzke gaur egun kaleetan dabilzan Faustoak?

Zu eta ni gara, denok gara Fausto. Gure protagonistak, Jon Faustok, politikan egingo du bidea, oso nabarmena delako egunero bizi dugun tranpa erraldoi honetan politikariek duten ardura. Baina Fausto ez dira politikariak, patroiak edo diru gehien biltzen dutenak, hori sustengatzea posible egiten dugun herritar eredugarriak baizik: hipotekatzen dena, ezkontzen dena, haurrak dituen, auto berria erosten duena... Denak preso. Gorpil zoro batean, ezin atera gaude, behin eta berriz errepikatzen dugu, egunero saltzen diogu gure arima deabrua den Demokraziari, horregatik gara denok Fausto. ■

"Gaur egun bizi dugun eta kiratsa darion mundua nola ikusten, ulertzen eta sentitzen dugun kontatu nahi dugu, ziria noraino sartu diguten taula gainean agertu".

Antzezlanean esaten dugu libre antzean bizi garela kartzela den eta sistema esaten diogun honetan. Denok ematen dugu egunero baldintza hauetan bizirauteko gure baimena, nola edo hala. Laino artean bezala galduta gabiltza sistema kapitalista-arrazista-heterosexista-patriarkalean, balore faltsuek zipriztinduta, pertsonon zentzumenek ere lekurik ez duten eredu ekonomizista hutsean. Hori dena jakin badakigu eta bertan jarraitzen dugu, ezer jazoko ez balitz legez. Hortik dator antzezlanaren estetika sadomaso guztia, erotikarekin eta lizunkeriarekin konkistatzen gaituzte, eta guk onartu egiten dugu jipoia, gozatu egiten dugu horrekin. Okerrena da batzuetan protesta egiten dugula, baina azkenean beti kaka berera itzultzeko.

Ain_1 taldearen azken kontzertua

Eskoriatzako Zaldibar antzokian,
Otsailaren 6an (ostirala), 22.00etatik aurrera
Sarrera: 2 euro
<http://ain1.bandcamp.com/>